

2. Vyze R. Korolevskyy uchytel yhry na hytare: Pesy yz syuyty re mynor / R. de Vyze / obrabotka dlya shestystrunnoy hytary V. A. Kamynyk. – Sankt-Peterburh, 2016. – 20 s.
3. Zakrasnyana Zh.M. Barokova opera ta yiyi aktualizatsiya v suchasniy muzychniy kulturi / Zh.M. Zakrasnyana // Molodyy vchenyy. – 2017. – № 10. – S. 268–271.
4. Kamynyk V. A. Yskusstvo yhry na hytare. Renessans y Barokko / V. A. Kamynyk. – St. Petersburg, 2008. – 124 s.
5. Petropavlovskyy A. A. Hytara v kamernom ansamble : avtoref. dyss. ... kand. yskusstvovedenyua : 17.00.02. «Muzykalnoe yskusstvo» / A. A. Petropavlovskyy. – Nyzhnyy Novhorod, 2006. – 21 s.

Сологуб В. Д. Методические аспекты исполнения барочных ансамблевых произведений на классической гитаре

В статье анализируются методические аспекты, связанные с исполнением гитарных произведений эпохи барокко. В случае интерпретации барочных камерно-инструментальных ансамблевых произведений перед исполнителями возникает ряд задач, требующих рассмотрения. Необходимо создание редакций, адаптирующих произведения, написанные для пятиструнной гитары, к возможностям современной классической. Отмечается, что многие факторы в произведениях эпохи барокко остаются на выбор музыкантов, а именно темп, некоторые аспекты ритмической организации, мелизматика, динамика – это требует тщательной подготовки гитариста, чтобы исполнение не изменило авторского замысла и соответствовало духу эпохи. Отмечено, что в барочных произведениях значительная вариативность в партии гитары связана с мелизматикой – чаще всего используются трель и мордент. В ансамблевых произведениях, рассчитанных для гитарного исполнительства, возможны различные варианты использования других музыкальных инструментов, которые так же должны определяться спецификой эпохи барокко – дуэты, трио с добавлением флейты, скрипки, виолончели.

Ключевые слова: классическая гитара, камерно-инструментальный ансамбль, исполнение, мелизматика, интерпретация, барокко, игра.

Sologub V. D. Methodical aspects of the performance of baroque ensemble works on classical guitar

The article analyzes the methodological aspects associated with the performance of guitar works of the Baroque era. In the case of the interpretation of baroque chamber-instrumental ensemble works, a number of tasks arise before the performers that need to be considered. It is necessary to create editions that adapt the works written for the five-string guitar to the possibilities of modern classical. It is noted that many factors in the works of the Baroque era remain at the choice of musicians, namely – pace, some aspects of rhythmic organization, melismatics, dynamics – this requires careful preparation of the guitarist so that the performance does not change the author's idea and corresponded to the spirit of the era. It is noted that in baroque works considerable variability in the guitar part is associated with melismatics – most often trill and mordent are used. In ensemble works writhed for guitar performance, various options for the use of other musical instruments are possible, which should also be determined by the specifics of the Baroque era – duets, trios with the addition of flute, violin, cello.

Key words: classical guitar, chamber-instrumental ensemble, performance, melismatics, interpretation, baroque, game.

УДК 378.046.4:004(045)

Сологуб О. С.

**ПРО СТАН СФОРМОВАНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕТОДИСТІВ МЕТОДИЧНИХ УСТАНОВ
РАЙОНІВ, МІСТ ТА ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

У статті йдеться про проблеми формування інформаційно-цифрової компетентності методиста. Розглянуто вітчизняні та зарубіжні документи і дослідження щодо професійно-особистісного розвитку андрагогів в умовах переходу до суспільства знань, питання інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ районів, міст та об'єднаних територіальних громад. Також у статті проаналізовано результати проведеного нами онлайн-опитування методистів щодо стану сформованості у них інформаційно-цифрової компетентності. Для обґрунтування добору запитань анкети окреслено рівні професійного розвитку методиста, основні аспекти його роботи з цифровими технологіями, сфери застосування цифрових технологій, а також навички та компетенції, якими повинен володіти сучасний андрагог. На основі результатів анкетування окреслено основні проблеми та подальші дії щодо розвитку інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ районів, міст, об'єднаних територіальних громад у системі післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: інформаційно-цифрова компетентність, методист, компетенція, ключові компетентності, професійний розвиток, цифрові технології.

Із розвитком цифрових технологій гостро постає проблема професійного зростання педагогічних працівників, здатних підготувати випускника Нової української школи до життя в цифровому суспільстві. Трансформація постіндустріального суспільства в інформаційне та початок цифрової епохи, який ознаменувався переходом до суспільства знань, цінністю якого є потужність мереж, які з'єднують людей, місця та ідеї, зумовлює необхідність зміни освітньої парадигми, головним завданням якої має стати забезпечення рів-

ного доступу до якісної освіти, сприяння безперервному навчанню особистості впродовж життя. Сьогодні для молоді важлива здатність навчатися, гнучкість, адаптованість, готовність кардинально змінювати сферу діяльності. За даними Нового медіаконсорціуму Horizon (NMC Horizon), провідної дослідницької ініціативи, що об'єднує близько 200 країн та досліджує тенденції, виклики та розвиток технологій, які можуть вплинути на навчання, 65% робочих місць, на яких буде зайняте сучасне покоління Z, ще не існують [1, с. 4]. У своєму щорічному звіті NMC Horizon зазначає, що вирішальним завданням освіти на найближчі роки стане підвищення цифрової грамотності, а для його розв'язання необхідно давати учням справжній досвід навчання, пропонуючи їм проекти, які можна застосовувати у реальному світі. Не менш важливою є підтримка педагогічних працівників, які використовують цифрові технології у навчальному процесі [7, с. 7]. Значної популярності набуває STEM, STEAM-освіта. Американський центр Pew Research Center опублікував результати дослідження, які демонструють, що особи, працевлаштовані у галузі науки, техніки, інженерії та математики (STEM), мають в середньому на 29% вищу заробітну плату [2].

На жаль, володіння цифровими новинками, методиками їх застосування у школі, бачення стратегії розвитку цифрових технологій в освіті є сьогодні проблемою вчителя. Формування інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ районів, міст та об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ), як однієї з ключових компетентностей Нової української школи, одним із головних завдань, адже саме андрагогі здійснюють науково-методичний супровід вчителя, допомагають йому оволодівати перспективними знаннями та технологіями.

Професійний та особистісний розвиток андрагогів в умовах переходу до суспільства знань, професійний розвиток на основі компетентнісного підходу досліджували Н. Бібік, О. Бондарчук, І. Зязюн, О. Карамушка, В. Кремень, Н. Ничкало, В. Олійник, М. Романенко, О. Савченко, В. Семиченко, О. Сухомлинська. Професійну компетентність методиста розглядали у своїх дослідженнях Л. Васильченко, В. Дивак, Я. Катюк, Л. Набока, В. Пуцов, Н. Ручинська, М. Скрипник та ін. Проблеми підготовки керівних і педагогічних працівників до використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі обґрунтовано в роботах В. Бикова, М. Гриньової, В. Гуменюк, М. Жалдака, Ю. Жука, Л. Забродської, А. Кочаряна, В. Лапінського, С. Литвинової, Н. Морзе, В. Олійника, Ю. Рамського, О. Самойленка, Л. Чернікової, та ін. Питання цифрової, інформаційно-цифрової компетентності розглянуто в роботах П. Гілстера, Р. Крумсвіка, Дж. Романі, В. Сидоренко, Г. Солдатової, документах ЮНЕСКО, Європейської комісії, ISTE та ін.

Проте, не дивлячись на певне наукове підґрунтя щодо проблеми професійного розвитку методистів методичних установ районів, міст та ОТГ, висвітлені лише окремі його аспекти.

Окреслити рівні професійного розвитку методиста методичної установи району, міста, ОТГ, основні аспекти його роботи з цифровими технологіями та сфери їх застосування; здійснити аналіз результатів анкетування методичних працівників щодо стану сформованості інформаційно-цифрової компетентності, акцентувати увагу на головних проблемах та шляхах їх вирішення у системі післядипломної педагогічної освіти.

Для визначення стану сформованості інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ районів, міст та ОТГ було проведено онлайн-анкетування методичних працівників на базі вітчизняних інститутів післядипломної педагогічної освіти, а також тестування, спостереження, опитування та бесіди. Для створення анкети ми використали Google Forms як ефективний інструментарій, який дозволив охопити велику аудиторію респондентів та у короткий термін проаналізувати результати опитування.

Питання анкети охоплювали:

1) Рівні професійного розвитку методистів методичних установ міст, районів та ОТГ з питань роботи з цифровими технологіями.

Надамо визначення поняття цифрових технологій, яке опубліковано в останніх документах Європейської комісії: «**Цифрові технології** – будь-який продукт або послуга, які можуть бути використані для створення, перегляду, поширення, зміни, збереження, отримання, передавання та приймання інформації в електронному вигляді в цифровій формі» [6, с. 90]. Це визначення є найзагальнішим концептом та використовується у визначенні цифрової компетентності у документах Єврокомісії [3, с. 4] замість “IST” (технології інформаційного суспільства) та “ICT” (інформаційно-комунікаційні технології), які використовувались у визначенні 2006 року, та охоплюють повний набір пристроїв, програмного забезпечення чи інфраструктури, а саме: комп'ютерні мережі та онлайн-обслуговування, яке підтримується ними (наприклад, вебсайти, соцмережі, онлайн-бібліотеки, інше); будь-який вид програмного забезпечення, яке може бути як мережевим, так і встановленим у визначеному місці; будь-який вид технічного забезпечення або пристроїв наприклад, персональні комп'ютери, мобільні пристрої, інтерактивні дошки); будь-який вид цифрового вмісту (наприклад файли, інформація, дані).

Спираючись на структуру рівнів професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників [10, с. 32; 14, с. 5], Національну рамку кваліфікацій [12], ми обґрунтували такі рівні професійного розвитку методистів із питань роботи з цифровими технологіями:

– **базовий (застосування знань)** – набір технологічних навичок, що характеризує здатність методичного працівника розв'язувати прості завдання відповідно до видів своєї діяльності з використанням цифрових технологій;

– **поглиблений (засвоєння знань)** – рівень, що характеризує здатність методичного працівника розуміти та самостійно розв'язувати чітко визначені завдання в галузі професійної діяльності з використанням цифрових технологій;

– **професійний (розв’язування завдань)** – рівень, що характеризує здатність методичного працівника розв’язувати комплексні завдання, адаптуватись до інших завдань у галузі професійної діяльності з використанням цифрових технологій; організувати співробітництво, навчання педагогічних працівників з використанням цифрових технологій;

– **експертний (продукування знань, вирішення проблем)** – рівень, що характеризує здатність методичного працівника розв’язувати складні проблеми з багатьма взаємодіючими факторами, здійснювати інноваційну діяльність, створювати нові знання, матеріали, продукти та ін. з використанням цифрових технологій, пропонувати нові ідеї, бачити стратегії розвитку галузі.

2) Аспекти роботи методичного працівника з цифровими технологіями. Оскільки стандарти інформаційно-цифрової компетентності методистів розроблені у науковій літературі не повною мірою, будемо враховувати ключові аспекти роботи вчителів, працівників у сфері освіти дорослих та науково-педагогічних працівників у сфері вищої освіти. Для їх виокремлення ми звернулись до вітчизняних та міжнародних документів, які присвячені дослідженню меж і стандартів у сфері цифрової компетентності в освіті: Європейських рамок цифрової компетентності викладачів Об’єднаного дослідницького центру (JRC) Європейської комісії (DigCompEdu), які розроблені для педагогічних працівників усіх рівнів, включно з освітою дорослих [6, с. 8]; рекомендацій ЮНЕСКО щодо структури ІКТ-компетентностей учителів [15, с. 5]; стандарту ІКТ-компетентності викладачів класичного університету [10, с. 32]; стандартів для адміністраторів (administrators), тренерів (coaches) та викладачів (educators) [1], розроблених Міжнародним об’єднанням із питань використання технологій у освіті ISTE та ін.

Отже, ми виділили такі аспекти діяльності методиста методичної установи району, міста, ОТГ з питань його роботи з цифровими технологіями:

- розуміння ролі цифрових технологій в освіті;
- базовий рівень володіння цифровими технологіями;
- використання цифрових технологій у професійній діяльності;
- використання цифрових технологій для здійснення оцінювання та моніторингу якості освіти;
- сприяння формуванню інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників;
- організація співпраці педагогічних працівників засобами цифрових технологій;
- професійний розвиток.

3) Сфери застосування цифрових технологій, навички та компетенції сучасного андрагога: технологічна грамотність, інформаційна грамотність, критичне застосування цифрових технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; комунікація та співпраця; робота з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеки; медіаграмотність, розуміння етики роботи з інформацією; створення цифрових ресурсів; критичне мислення, вирішення проблем тощо [3, с. 4; 4; 9, с. 11; 14, с. 102].

За стажем роботи на посаді методиста респонденти розподілились так: 30,9% опитаних мають стаж до 3 років, 36,3% методичних працівників працюють на посаді від 4 до 10 років, стаж від 11 до 20 років мають 21,5% опитаних та 11,3% респондентів мають стаж понад 20 років. В анкетуванні взяли участь 41,6% методистів ОТГ (23,8% респондентів із міських територіальних громад та 17% – з селищних). На запитання: «Оцініть швидкість Інтернету на Вашому робочому місці» – 31,4% дали відповідь «висока», 59,9% – «середня» та 8,8% – «низька».

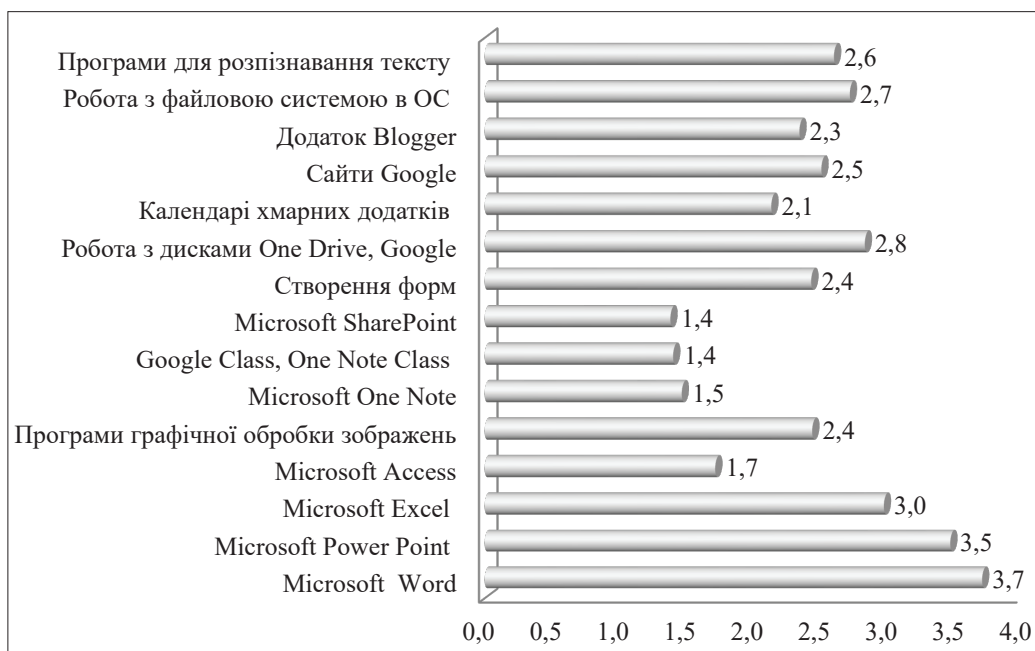

Рис. 1. Рівень володіння методистами програмами та додатками (від 0 до 4 балів).

Анкетування показало, що методисти знайомі з документами національного рівня (законами, державними програмами та ін.), у яких відображені напрямки інформатизації освіти, а також з нормативними документами, створеними у методичній установі, де вони працюють, які регулюють у ній освітню політику у сфері інформатизації та використання цифрових технологій (більше 90% опитаних), проте участь у створенні цих документів брали лише 41,5% опитаних.

Також респондентам було запропоновано оцінити свій рівень володіння програмами та додатками за п'ятибальною шкалою оцінювання (0 – «не володію», 1 – «початковий», 2 – «середній», 3 – «достатній», 4 – «високий»). Результати оцінювання представлено на рис. 1. Аналізуючи дані діаграми, приходимо до висновку, що подальшу роботу щодо формування технологічних навичок необхідно спрямувати на роботу з базами даних, створення сайтів, блогів, онлайн-форм, програм для оброблення цифрових даних, засобів для оцінювання та моніторингу, онлайн-сервісів для організації спільної роботи учасників освітнього процесу та ін.

На запитання: «Чи самостійно Ви встановлюєте програмне забезпечення на свій персональний комп'ютер та мобільний пристрій?» позитивну відповідь дали 54,1% респондентів. Електронною поштою користуються майже усі опитані, лише 0,8% респондентів, указали, що не мають власної скриньки. На мобільних пристроях поштовими сервісами користуються 66,4% респондентів, хмарними сервісами – 49,7%. Аналіз відповідей щодо навичок безпеки в Інтернеті показав, що цей напрям роботи теж потребує уваги. До прикладу, на запитання: «Чи знаєте Ви, які заходи запобігають крадіжці особистих даних в мережі Інтернет?» більше третини опитаних дали відповідь «ні», 14,2% не знають, які заходи сприяють захисту від негативного контенту в мережі Інтернет, 16,2% не володіють навичками критичного оцінювання інформації.

Аналіз блоку запитань, який стосувався використання методистами цифрових технологій у професійній діяльності та сприяння формуванню інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників, виявив, що методисти ще недостатньо здійснюють фасилітативну функцію, яка полягає у сприянні формуванню інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників. Так, до прикладу, власний сайт (блог), пов'язаний із професійною діяльністю, мають 49,9% опитаних, власне е-портфоліо – 26,7%. На запитання «Чи використовуєте Ви хмарні сервіси, онлайнві календарі під час планування роботи?» 46,6% відповіли, що таким чином використовують даний сервіс для планування роботи у методичній установі, 39,5% опитаних використовують його для планування заходів з педагогами, 35,3% не використовують у роботі. Низький відсоток методистів діляться досвідом використання цифрових технологій з педагогами (рис. 2).

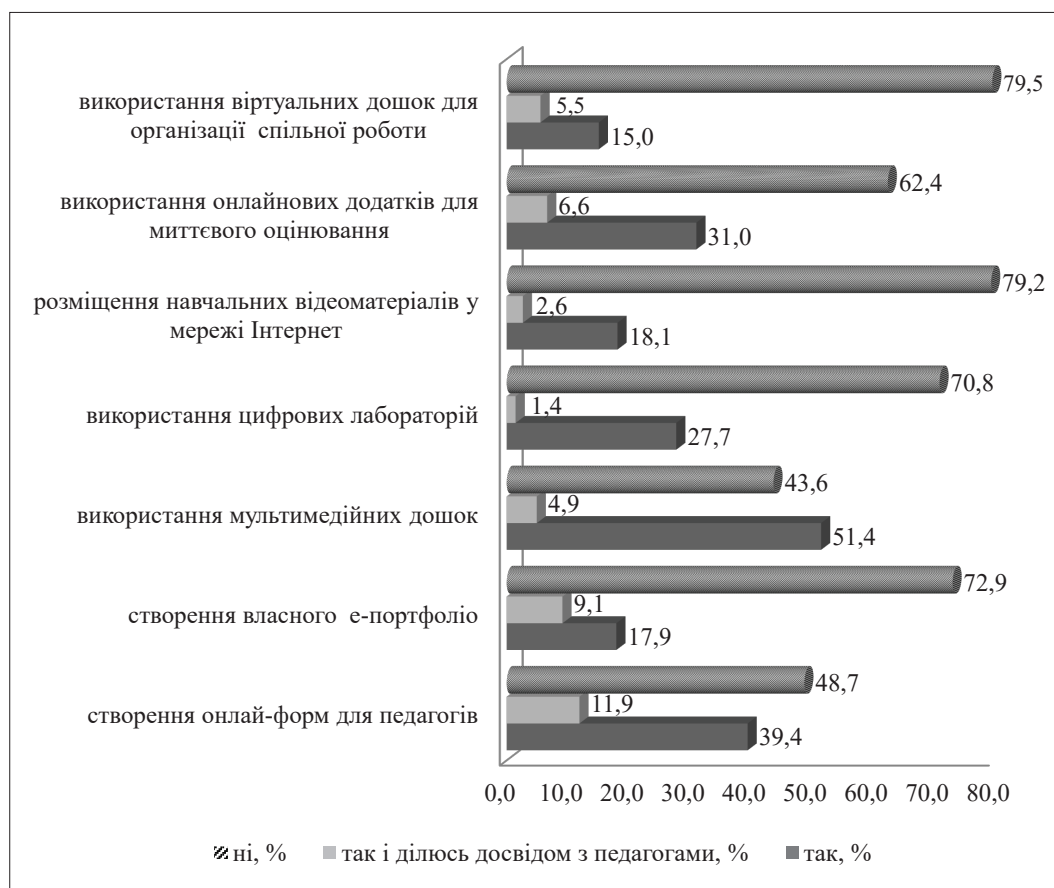

Рис. 2. Використання методистами цифрових технологій у професійній діяльності та сприяння формуванню інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників

Частину анкети було відведено на запитання, пов'язані з продукуванням знань. До прикладу, на запитання: «Чи маєте Ви розроблені посібники, підручники, інші ресурси щодо використання цифрових технологій в освітньому процесі?». Відповідь «так» дали 25,4% опитаних, на запитання: «Чи розміщуєте Ви власні відеоматеріали, пов'язані з професійною діяльністю, на своєму каналі You Tube?» – 17,9%. Досвід організації і проведення дистанційних курсів мають 21% опитаних.

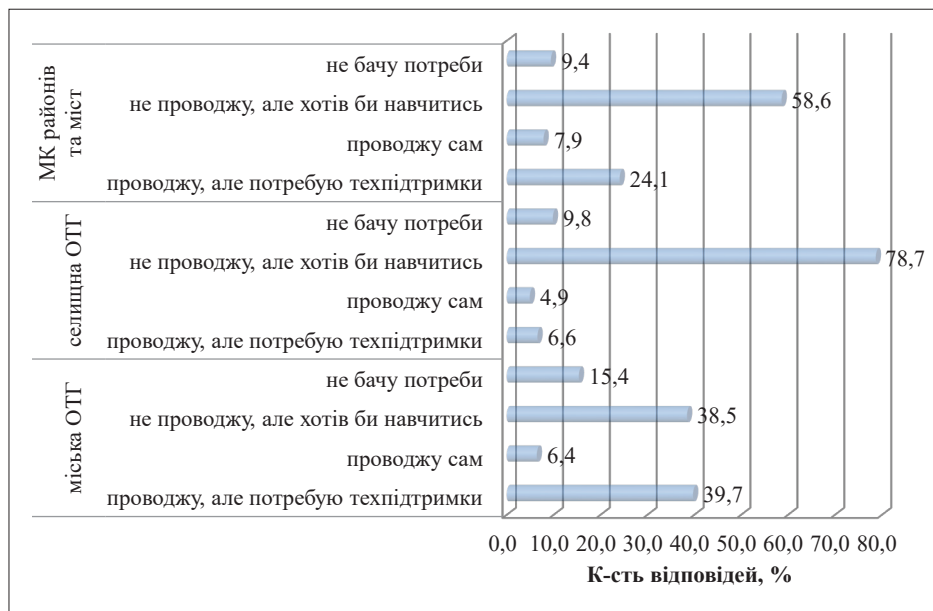

Рис. 3. Проведення методистами вебінарів для педагогічних працівників

Також респондентам були запропоновані запитання стосовно організації співпраці педагогічних працівників засобами цифрових технологій. 63,3% методистів є учасниками однієї або більшої кількості різноманітних професійних груп та спільнот у соціальних мережах. До них належать групи, створені як на всеукраїнському рівні, так і на рівні області, району, міста, ОТГ. Проте на запитання: «Чи модеруєте Ви у соцмережі професійну групу (спільноту)?», відповідь «так, вона об'єднує педагогічних працівників» ми отримали лише від 28,6% опитаних, «ні, але планую створити» – від 55,4% та «ні, створювати не планую» – від 16% респондентів. Вебінари для педагогів проводять 6% методичних працівників; проводять, але з техпідтримкою 23,7%; проводять і навчають цьому педагогів лише 4,6% опитаних осіб; 54,9% методистів не проводять вебінарів, але бажають цьому навчитись, та 10,3% респондентів не бачать потреби у такому виді діяльності. Проте аналіз даних у розрізі районів та міст, а також міських та селищних ОТГ вказує на те, що гостро постає проблема з підготовки методистів ОТГ, особливо це стосується методистів, які працюють у методичних установах селищних територіальних громад (рис.3). Таку тенденцію можна відстежити при аналізі й інших запитань анкети.

Окремий блок запитань стосувався професійного розвитку методистів. 27,3% осіб мають досвід виступу на онлайн-конференціях на обласному рівні, на всеукраїнському – лише 2% та 1% брали участь у таких заходах на міжнародному рівні. Решта 72,7% не мають такого досвіду. 88,9% методистів на запитання: «Чи відвідуєте Ви освітні сайти, портали щодо використання цифрових технологій в освітньому процесі?» дали відповідь «так», навчались на тренінгах з питань використання цифрових технологій та мають відповідні сертифікати 52% опитаних, 49% мають досвід проходження курсів підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання.

Отже, проаналізувавши результати опитування, ми виявили проблеми, які потрібно вирішувати у курсовий та міжкурсний період у системі післядипломної педагогічної освіти, створюючи організаційно-педагогічні умови для неперервного розвитку інформаційно-цифрової компетентності методистів методичних установ міст районів та ОТГ: забезпечення випереджальності, адаптивності та гнучкості, відкритості та доступності освітнього процесу, індивідуальної освітньої траєкторії його учасників; підвищення ролі неформальної та інформальної освіти для забезпечення неперервного професійного зростання методистів; зосередження уваги методистів на різноманітних видах коучингових занять із використанням цифрових технологій, розв'язання проблемних завдань та проектів, які сприятимуть формуванню у методистів здатності до організації співробітництва, виконання функцій лідера професійного зростання педагогічних працівників за допомогою сучасних технологій; сприяння накопиченню у методичних працівників досвіду зі створення нових продуктів за допомогою цифрових технологій, професійної етики спілкування в мережі, участі у процесах інформатизації не лише методичної установи району, міста чи ОТГ, у якій вони працюють, але й на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Використана література:

1. 2017 Digital Literacy Impact Study [Online] / NMC Horizon. November 2017. URL: <https://www.nmc.org/publication/2017-digital-literacy-impact-study-an-nmc-horizon-project-strategic-brief/> (accessed at 24.01.2018).
2. 7 facts about the STEM workforce [Online] / Pew Research Center. JAN 25, 2018. URL: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/01/09/7-facts-about-the-stem-workforce/> (accessed at 28.01.2018).
3. Annex to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning / European Commission. Brussels, 17.1.2018 / URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (accessed at 2.01.2018).
4. Digital Literacy Fundamentals [Online] / Canadas centre for digital and media literacy. URL: <http://mediasmarts.ca/digital-media-literacy-fundamentals/digital-literacy-fundamentals> (accessed at 31.01.2018). Title from the screen.
5. ISTE Standards [Online] / Society for Technology in Education. URL: <https://www.iste.org/standards>. (accessed at 24.01.2018). Title from the screen.
6. Redecker Christine, Punie Yves. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu [Online] // Publications Office of the European Union. 2017. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/european-framework-digital-competence-educators-digcompedu> (accessed 05.01.2018).
7. The NMC/CoSN Horizon Report: 2017 K–12 Edition [Online] // New Media Consortium. 2017. 64 p. URL: <https://www.nmc.org/publication/nmccosn-horizon-report-2017-k-12-edition/> (accessed at 22.12.2017). Title from the screen.
8. Биков В. Ю. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України [Текст]: метод. реком. / В. Ю. Биков, О. В. Білоус, Ю. М. Богачков та ін.; за заг. ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук. Київ: Атіка, – 2010. – 88 с.
9. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]: Проект для обговорення / МОН України. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
10. Морзе Н. В. Модель стандарту ІКТ-компетентності викладачів університету в контексті підвищення якості освіти / Н. В. Морзе, А. Б. Кочарян // Інформаційні технології й засоби навчання. 2014. Т. 43, вип. 5. С. 27–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_43_5_5. (дата звернення: 05.01.2018).
11. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті: посібник / Биков В. Ю., Овчарук О. В. та інші. Київ: Педагогічна думка, 2017. 160 с.
12. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. 2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення: 05.01.2018).
13. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення: 20.09.2017).
14. Сидоренко В.В. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагога Нової української школи за двоетапною дистанційно-очною формою навчання / В. В. Сидоренко // Відкрита освіта та дистанційне навчання: від теорії до практики: матер. II-ої Всеукр. Електронної наук.-практ. конф. ДВНЗ «УМО» НАПН України. м. Київ. Україна. – С. 99–106.
15. Структура ІКТ-компетентності учителів. Рекомендації ЮНЕСКО [Електронний ресурс] // Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. № 20(279), 2013. ЮНЕСКО. Версія 2.0 UNESCO, 2011. URL: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf> (дата звернення: 05.01.2018).

References:

1. 2017 Digital Literacy Impact Study [Online] / NMC Horizon. November 2017. URL: <https://www.nmc.org/publication/2017-digital-literacy-impact-study-an-nmc-horizon-project-strategic-brief/> (accessed at 24.01.2018). [in English].
2. 7 facts about the STEM workforce [Online] / Pew Research Center. JAN 25, 2018. URL: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/01/09/7-facts-about-the-stem-workforce/> (accessed at 28.01.2018). [in English].
3. Annex to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning / European Commission. Brussels, 17.1.2018/ URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (accessed at 2.01.2018). [in English].
4. Digital Literacy Fundamentals [Online] / Canadas centre for digital and media literacy. URL: <http://mediasmarts.ca/digital-media-literacy-fundamentals/digital-literacy-fundamentals> (accessed at 31.01.2018). Title from the screen. [in English].
5. ISTE Standards [Online] / Society for Technology in Education. URL: <https://www.iste.org/standards>. (accessed at 24.01.2018). Title from the screen.
6. Redecker Christine, Punie Yves. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu [Online] // Publications Office of the European Union. 2017. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/european-framework-digital-competence-educators-digcompedu> (accessed 05.01.2018). [in English].
7. The NMC/CoSN Horizon Report: 2017 K–12 Edition [Online] // New Media Consortium. 2017. 64 p. URL: <https://www.nmc.org/publication/nmccosn-horizon-report-2017-k-12-edition/> (accessed at 22.12.2017). Title from the screen. [in English].
8. Bykov V. Yu. Osnovy standartyzatsii informatsiino-komunikatsiinykh kompetentnostei v systemi osvity Ukrainy [Fundamentals of standardization of information and communication competences in the education system of Ukraine] [Текст]: metod.rekom. / V. Yu. Bykov. Kyiv : Atika. 2010. 88 s. [in Ukrainian].
9. Kontsepsiia novoi ukrainskoi shkoly [New Ukrainian School Concept] [Elektronnyi resurs]: Proekt dlia obhovorennia / MON Ukrainy. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (data zvernennia: 10.07.2017). [in Ukrainian].
10. Morze N. V. Model standartu IKT-kompetentnosti vykladachiv universytetu v konteksti pidvyshchennia yakosti osvity [Ict competence standards for higher educators and quality assurance in education] / N. V. Morze, A. B. Kocharian // Informatsiini tekhnolohii y zasoby navchannia. 2014. T. 43, vyp. 5. S. 27–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_43_5_5. (data zvernennia: 05.01.2018). [in Ukrainian].
11. Otsiniuvannia informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti uchniv ta pedahohiv v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv v osviti [Evaluation of information and communication competence of pupils and teachers in the conditions of European integration processes in education] : posibnyk / Bykov V. Yu., Ovcharuk O., V. ta inshi. Kyiv : Pedahohichna dumka, 2017. 160 s.

- [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ramky kvalifikatsii [Approval of the National Qualifications Framework] [Elektronnyi resurs] // Verkhovna Rada Ukrainy. 2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (data zvernennia: 05.01.2018). [In Ukrainian].
  13. Pro osvitu [About education] [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII / Verkhovna Rada Ukrainy. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (data zvernennia: 20.09.2017). [In Ukrainian].
  14. Sydorenko V. V. Rozvytok informatsiino-tsyfrovoi kompetentnosti pedahoha Novoi ukrainskoi shkoly za dvokhetapnoiu dystantsiino-ochnoiu formoiu navchannia [Development of information and digital competence of the teacher of the New Ukrainian school in a two-stage distance-learning form] / V. V. Sydorenko // Vidkryta osvita ta dystantsiine navchannia: vid teorii do praktyky: mater. II-oi Vseukr. Elektronnoi nauk.-prakt. konf. DVNZ «UMO» NAPN Ukrainy. m. Kyiv. Ukraina. 30.11.2017. S. 99–106.
  15. Struktura IKT-kompetentnosti uchyteliei. Rekomendatsyy [UNESCO ICT Competency Framework for Teachers] [Elektronnyi resurs] // Visnyk LNU im. Tarasa Shevchenka. № 20(279), 2013. YuNESKO. Versyia 2.0 UNESCO, 2011. URL: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf> (data zvernennia: 05.01.2018). [in Russian].

Сологуб А. С. О состоянии сформированности информационно-цифровой компетентности методистов методических учреждений районов, городов и объединенных территориальных громад

В статье поднимается проблема формирования информационно-цифровой компетентности методиста. Рассмотрены отечественные и зарубежные документы и исследования, касающиеся вопросов профессионально-личностного развития андрагогов в условиях перехода к обществу знаний, информационно-цифровой компетентности методистов методических учреждений районов, городов и объединенных территориальных громад. Также в статье проанализированы результаты онлайн-опроса методистов, раскрывающие состояние сформированности у них информационно-цифровой компетентности. В работе также обозначены уровни профессионального развития методиста, основные аспекты его работы с цифровыми технологиями, сферы применения цифровых технологий, а также навыки и компетенции, которыми должен обладать современный андрагог. По результатам анкетирования намечены дальнейшие действия по развитию информационно-цифровой компетентности методистов методических учреждений районов, городов, объединенных территориальных общин в системе последипломного педагогического образования.

Ключевые слова: информационно-цифровая компетентность, методист, компетенция, ключевые компетентности, профессиональное развитие, цифровые технологии.

Solohub O. S. About the state of formation of information and digital competence of methodologists of methodological institutions of districts, cities and united territorial communities

The article deals with the problems of forming the informational-digital competence of a methodologist. The analysis is made of domestic and foreign documents and researches on professional and personal development of andragogs in the conditions of transition to a society of knowledge, professional development on the basis of a competent approach, issues of information and digital competence of methodologists of methodological institutions of districts, cities and united territorial communities. The article also analyzes the results of our online survey of methodologists regarding the state of formation of their information and digital competence. To substantiate the selection of questions for a questionnaire, the author outlines the level of professional development of a methodologist, the main aspects of his/her work with digital technologies, the scope of digital technologies, as well as the skills and competences that a modern andragogue must possess. Based on the results of the questionnaire, the main problems and further actions concerning the development of informational and digital competence of methodologists of methodological institutions of districts, cities, united territorial communities in the system of in-service teacher training education are outlined.

Key words: informational and digital competence, methodologist, key competences, professional development, digital technologies.

УДК 378:159.923

Снівак Я. О., Бахов І. С.

ВЕКТОРИ УСПІХУ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

У статті розглянуто основні теоретичні сегменти загальної компетентності фахівця, професійної компетентності, соціально-правової компетентності соціального працівника. Схарактеризовано соціально-правову компетентність та її структурні компоненти (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, ціннісний, емоційний, рефлексивний). Досліджено функції практичної діяльності соціального працівника, виокремлено основні завдання сучасного соціального працівника. Акцентовано увагу на особистісних якостях фахівця соціальної сфери в процесі професійної діяльності. Підкреслено, професіоналізм сучасного фахівця із соціальної роботи містить здатність аналізувати ситуацію, правильно її сприймати, брати до уваги всі існуючі альтернативи та робити необхідний вибір; уміння встановлювати контакт із людьми. Зроблено висновок, що вектори успіху сучасного соціального працівника залежать від його професійної компетентності, коли соціально-правова компетентність стає пріоритетним сегментом професійної діяльності.

Ключові слова: компетенції, соціально-правова діяльність, компетентність соціального працівника, самореалізація особистості, саморегуляція, самовдосконалення, професійна самосвідомість.